

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare săptămânal sub îngrijirea Dlui Revizor școlar

MARIAN SASU.

Abonament :

120 lei pe an pentru membrii corpului didactic.
Iar pentru comitele școlare și partic. 150 lei.
Redacția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Aiud.

Inserțiuni și reclame

se publică după tarif. — Scrisori nefrancete nu se primesc. — Manuscrisurile nu se înapoiază.

Un număr 3 lei.

Technica cetitului în școala primară.

Adeseori am observat, cum, copilul mic, neștiutor de carte, dorește să ajungă și el să citească și să scrie. Abia apucă să-și vină timpul să meargă la școală, ca să învețe a ceti și scrie. Cu acest dor și plăcere pășește copilul pe pragul școalei. Însă îndată-ce se poticnește de greutățile mari dela început ale cetitului și scrisului, începe a se disgusta, plăcerea dispare și dorul se potolește; până va ajunge a se deprinde cu această meserie foarte grea pentru copilul începător.

Rostul școalei și chemarea învățătorului e ca prin o metodă bună de predare a-l recâștiga pe copil și a-i ști reda plăcerea de a ceti și scrie. Ținând cont, că copilul are mare trebuință de această plăcere și fiind cetirea un mijloc f. important la înmulțirea cunoștințelor; dreptaceia învățătorul trebuie să se nizuiască încontinuu ca să deștepte în copil gustul de cetit și scris, și astfel apoi a-l deprinde până va ajunge copilul la o cetire logică și estetică, precum recere și programa analitică a cursului primar.

Technica cetitului în școala primară e una din problemele cele mai grele de deslegat și depinde f. mult dela dexteritatea și dibăcia învățătorului dovedită cu ocazia predării Abecedarului și a Cărții de cetire. Abecedarul și Cartea de cetire, după cum știu, sunt, manualele școalelor noastre primare, pe cari le întrebuițăm spre a ajuta și ușoara însușirea și deprinderea cetitului.

La predarea Abecedarului cei mai mulți învățători se folosesc de metoda cunoscută al cuvintelor normale, ici-colo se mai practică și cel fonomimic etc. având fiecare avantajile și dezavantajile sale, asupra cărora nu mă voiu estinde, pe motivul, că am instruit

întotdeauna în clasele mari ale cursului primar, și deci țin pe colegii dela clasele începătoare mai competenți în materie în urma praxeii lor.

Însă în urma organizării cursului de adulți din anul trecut am ajuns și eu a avea 17 elevi spre a-i instrua în cunoașterea Abecedarului. Acești nenorociți fii ai neamului în vârstă dela 12—18 ani, cari, în urma stării sărăcicioase și din alte considerente, n'au putut cerceta școala, au rămas analfabeți; deastădată în baza aplicării obligativității școlare, au fost nevoiți a se prezenta cu 1 Nov. a. tr. la cursul de adulți.

Timpul liber disponibil până la sosirea manualelor, l-am folosit intru cunoașterea, însușirea și distingerea sunetelor, literilor, spre care scop am întrebuițat un metod deosebit, cu ajutoriul căruia — în formă mai mult de joc — elevii în timp relativ f. scurt și-au însușit toate sunetele (literile), le intonau corect și le distingeau bine, iar apoi prin legarea a 2, 3, 4 litere au început a forma cuvinte, adecă să cetească. Bucuria copiilor, că pot și ei să cetească, era nespūs de mare, și așteptau cu un fel de nerăbdare sosirea manualelor. La primirea manualelor, elevii — în ce privește cetitul — erau scăpați de greutățile începutului, căci cunoșteau literile și distingeau bine sunetele, au avut numai a continua cu cetitul și mai mult a se deprinde în scrierea literilor.

Prin luna Decemvrie a. tr., adeca în a II-a lună de școală tot de câte 2 ore seara, cu ocazia inspecției Onor D. Petru Chirca subrevizor școlar, mi-s'a constatat un progres mulțumitor. Elevii percurseseră toate literile mici și mari, scrise și tipărite, aveau o cetire lipsită de orice fel de silabizare (mehanism); ceteau dintr' odată și cuvintele cele mai lungi, rărind ceva cu intonarea sunetelor după feliul cuvântului.

Demonstrația practică la dorință va urma.

Trecând la predarea Cărții de cetire, înainte de a infra în meritul obiectului voi încerca a evidența unele din păcatele trecutului, ca cu atât mai vartos să ne cunoaștem datoria.

În trecut se lucra ușor, căci învățătoriul, sau cetea bucata de cetire pe care o da ca lecție, sau punea pe un elev mai bun din clasele mai mari ca să cetească, sau învățătoriul indica numai titula bucății de cetire, pe care le-o da elevilor pt. ora următoare. În ora următoare elevii ceteau bucata dată de cetire, îi spuneau cuprinsul, așa cum l-au putut singuri cuprinde, ba uneori și numai sub ascultarea, controla unui elev. Astfel ora de cetire era considerată de învățător ca o recreare, iar în comoditatea sa dacă mai comanda din când în când: Ajunge! destul! celelalt! etc. În feliul acesta ora trecea fără ispravă, ba încă srica, căci deprindea pe elev la o cetire puțin logică și neestetice. Nu acesta este scopul școalei noastre primare și mai ales astăzi în noua sa fază de dezvoltare.

La predarea metodică a Cărții de cetire să ținem seama de următoarele :

1. La piesele cu conținut narativ învățătorul spune cuprinsul, pe care elevii îl ascultă cu atențiune; iar la cele descriptive se face intuirea obiectului după posibilitate;

2. Înv. cetește apoi bucata întregă cu intonația cuvenită pe lângă observarea interpuncției, iar elevul o urmărește deprinzându-se la cetire frumoasă;

3. Câți-va elevi dintre cei mai buni cetesc odată bucata imitând intonația învățătorului, iar inv. pune întrebări la cuvintele ce par neînțelese și le explică;

4. Ideile principale din bucata de cetire se rezumă prin întrebări și răspunsuri;

5. Înv. o mai cetește odată spre a le arăta frumusețile literare din bucata aleasă, și astfel le-o dă elevilor pentru ora următoare.

6. În ora următoare: Copii vor asculta în liniște și cu atenție pe cetitor, la urmă se vor anunța aceia, cari au observat greșeli în cetirea celui alt, atât cu privire la cetirea logică cât și la cea estetică. Se înțelege sub controla învățătorului, ale cărui observări și îndreptări încă n'au se lipsească.

Insist mult asupra acestui punct și rog pe Dnii colegi a-l proba, și vor observa, cum are să se îndrepte cetirea pe zi ce merge.

Sunt de admirat copiii, cum știu să descopere feliuritele greșeli, păstrând o atenție încordată în tot cursul cetirii. Această apucătură stârnește în elev o ambiție și un interes nespus de mare și tot atât de folositor pentru scopul urmărit.

Acest metod îl cred de mai potrivit spre a se întrebuița la deprinderea copiilor în cetirea răspicată, logică și expresivă, făcându-i capabili a se transpune și a transpune și pe cei ce-l ascultă, în starea psihologică a autorului bucății de cetire.

Urmând celor sulate, școala primară își ajunge mai degrabă ținta, căci, prin o cetire bună, frumoasă, să ajută și ușurează mult vieța școlară și postșcolară a elevului, ceea ce învățătorului îi va servi spre mulțumire, și-i revine o frumoasă răsplată sufletească, dar nu și materială.

Pianul de jos, la 6 Februarie 1926.

Lucrată de: *Danil Ordean.*
inv. dir.

Stimulați calitatea.

Ca să stârpești deprinderile rele, nu-i necesar să te trudești de a le smulge din rădăcini prin sfaturi, poveți, eventual prin mijloace represive: batjocură, pedeapsă.

Când obloanele sunt trase și vrei să faci lumină în cameră, nu te apuci niciodată să cari cu ciubărul afară întunericul, ca să aibă lumina loc, — ci deschizi obloanele și lumina pătrunzând prin geamuri, întunerecul iese dela sine.

Tot așa trebuie să procedăm și cu deprinderile rele; nu reprimându-le forțat și direct, ci altoind însușiri, deprinderi bune prin stimularea lor.

Aceasta se potrivește și pentru educația altora și pentru educația de sine însuși. Afirmați ca prezentă calitatea pe care vreți să o dobândiți și veți constata cât de curând, că stăpâniți aceasta calitate.

Dar credeți cu toată tăria cugetului vostru cecece afirmați; credința tare e condiția esențială a împlinirii oricărei dorinți.

Nu uitați însă să aveți un ideal în viață. Cine n'are un ideal în viață, plutește în întuneric și nu folosește nici sine însuși, nici altora. Ca să fiți fericiți, creați-vă un ideal în suflet și întăriți-l cu toate calitățile obținute în felul de mai sus.

Cam pri ideal al vieții, fixați-vă: desăvârșirea de sine însuși. Apoi ridicarea Familiei, Neamului, Țării. Aceasta este scara idealurilor, nu veți putea atinge pe unul dintre ele, mai înainte de a fi împlinit pe cele dinaintea lui.

Aveți încredere în puterile voastre sufletești; Dumnezeu a creat pe om ca să fie fericit aci pe pământ. Nu spuneți niciodată „eu nu pot“, „eu nu vreau“, ci totdeauna să spuneți cu tăria încrederii în voi; „eu pot“, „eu vreau“ și veți reuși totdeauna. (după Mardeu).

Draconartus.

O știre și un comentariu.

Un amic mi-aduce o știre, pe care o dau cu toată rezerva, anume că colegul nostru Dl. *Leon Mrejeriu* a primit gradăția de merit și că dânsul e cel dintâi și singurul, care e împărțit de asemenea distincție.

Dl. Leon Mrejeriu e un valoros coleg din Moldova, deputat în partidul liberal, fost revizor școlar, fost vicepreședinte al Camerei deputaților sub guvernarea actuală, autor de cărți didactice, fost colaborator al revistei „*Vremea Nouă*“ dela Galați, care de fapt a însemnat o vreme nouă, îi face o onoare de a se purta în frumosul nostru port național, felicităm călduros pe colegul nostru, dar nu putem să nu ne punem o întrebare: Cum a înduplecat pe Ministerul instr. și mai ales cum a dovedit că dânsul a îndeplinit toate, zic toate acele cerinți înșirate în lege, articolul cu pricina? Cetîndu-le noi credem că pentruca cineva să le împlinească pe toate trebuie să fie un „*supraom*“ al lui Nietzsche! T. C.

Învățătorul.

... Când te gândești că școala primară este maiacul nestis, care în tot cursul vremurilor furtunoase își răspândește razele îndrumătoare, razele datatoare de alin și speranță, când te gândești că aici este academia țaranului nostru oropsit, nu poți să treci nepăsător și să nu te oprești să cercetezi mai adânc viața intimă a acestui focar. Cine îngrijește ca lumina să fie mereu aprinsă? Cine îngrijește ca această lumină să nu fie amăgitoare, mirajnică? Cine e senti-nela aceea a culturii masselor, a adevărului a dreptății?

Acela ești tu, sărmane învățător obijduit și nedreptățit... Acela ești tu, condamnatul la singurătate și sărăcie. Ești tu, căruia cu absolvirea școlii normale ți s'au închis toate căile spre a-ți mai cultiva spiritul. Toată școlile, toate ramurile au facultățile lor pela universități, au posibilitatea de a se completa, de a se perfecționa, au posibilitatea de a trăi, numai tu, nenorocitul, mori odată cu absolvirea școlii tale... Cine te întreabă dacă ești pregătit pentru o misiune atât de responsabilă? Cui îi pasă, dacă tu, abia ai implinit șaisprezece, șaptesprezece ani și nu știi cum să trăiești prin streini, cum să conduci pe alții când te usucă dorul de acasă? Tu ai diploma la mână, deci pleacă în sânul poporului, ridică sus făclia misiunii tale, fii exemplu de prudență, de bine, de adevăr... Tu, care ai murit pentru cultură, du-te și fii apostolul ei... E dureros acest adevăr, dar n'am ce face, așa l'am constatat, adâncindu-mă în viața ta intimă. Cursul zilei întregi e sacrificat orelor de școală, serile deasemenea, Duminicile și sărbătorile sunt pentru ședinți, pentru serbări școlare, pentru cercuri culturale, căminuri culturale și câte altele. Repaos duminical pentru tine nu-i... N'ai timpul să citești o carte, să studiezi o limbă... Nu-ți permite salariul nici să abonezi un ziar, o revistă cum se cade, ești încăcat de datorii și sărăcie... și când te deștepți într'o zi te vezi îmbătrânit, gârbov și tâmpit de munca sălbatică și fără răsplată pe care ai suportat-o. Stai atunci indiferent la toate... Mai aștepți doar când ți s'ar termina de putrezit plămânii ca să încetezi și de a respira... Nime nu se gândește la îmbunătățirea vieții tale atât spirituale cât și materiale. Nime nu se gândește că în mânele tale se găsește baza țării, în mânele tale este viitorul, este speranța noastră, și cu cât vei fi tu mai intelectual, mai bine inzestrat, cu atât rezultatele vor fi mai sigure. Dela tine numai se cere, iar de răsplată nu se spune. Tu nu trebuie să mergi cu viața, tu să stai de pază la căminul culturii poporului, la tribuna ta, flămând și zdrențos... Tu nu trăiești, tu arzi și cui îi pasă?

Așa te văd azi, învățătoarele, și mult timp vei fi așa...

„Societate de mâine”

Elena Dobrașinșchi

Prestigiul nostru învățătoresc.

Societate de azi a ajuns la cea mai de sus treaptă a materialismului. La alegerea carierelor nu se are în vedere numai ajungerea la o înaltă treaptă socială și cu stare bună materială. Sunt puțini de aceia cari se cugetă la binele obștesc, idealismul îi predomină pe puțini iar materialismul îi covârșește pe mulți, un idealist este socotit ca smintit și îi socotit vrednic de toată compătimirea. Cine reprezintă mai mult idealismul de cât învățătorimea? E ușor de înțales și cu toate acestea de multe ori ne vin la ureche, dialoguri supărătoare, care sunt de prisos să le mai spun, le știm toți.

Materlaliștii în setea lor de avuție desconsideră carierele care nu sunt izvoare de îmbogățire, de unde să-și dea seamă acești strângători de rugină de rolul cel mare al învățătorului? De aceea suntem disprețuiți de cei cu titluri mari, ei nu știu că noi reprezentăm ce are neamul mai scump, cultura poporului cumișănia și învățătorului, în loc de a ne încuraja să ținem piept greutăților ne descurajează... dar suntem învățători! Suntem mândrii de acest titlu, privirile de sus nu ne știrbesc nimic din prestigiul nostru, dacă învățătorii, idealiștii sunt descurajați de vină este educația ce au primit-o în familie și în cercurile sociale puțin serioase de vină este mentalitatea societății de azi și felul ei de aprecieri.

Noi cari ne înțelegem rostul nu dăm nimic pe dispreț nici nu discursăm cariera, ci cu mai multă sfințenie să ne facem datoria să nu ținem socoteală de cei ce din ignoranță nu cunosc valoarea adevărată. Prestigiul nostru ar scădea dacă ne-am abate dela menirea noastră, deci dela noi depinde menținerea prestigiului. Să fim demni de chemarea noastră, purtăm un mareș titlu, titlul Aceluia, care a adus în lume: lumină, pace și iubire, să fim dar vrednici de marele nume. Să fim învățători nu numai între cei patru pereți ai clasei și învățătura noastră folositoare să aibă răsunet.

Să muncim pe toate căile și în toate direcțiile, se crească prestigiul nostru. Cât de bine trebuie să fie văzut învățătorul în Japonia, dacă un vestit general al acestei țării n'a cerut altă răsplată pentru învingerile sale numai să poarte titlul de „învățător al poporului“ cea mai mare răspundere pe viitorul neamului este în mâinile noastre, pe capul nostru pică păcatul, deci să

grijim, când Țara vrea să vadă vrednicia fiilor ei, noi să fim deplin încredințați de isbândă, că'n războiu învățătorul învinge. Să ne menținem sus prestigiul, să nu ținem seamă de mizerii pentru călăuzitorii noștri Rousseau și Pestalozzi și alți cât au suferit; dar martirii noștri naționali câte n'au îndurat? Să n'așteptăm laudă căci ziua se laudă seara și omul după moarte. Cum de entuziasmați eram în orele de pedagogie numai puțină schinteie să ne reaprindem în suflet și vom trece înainte cu isbândă pe cărerea spinoasă, dar nobilă pe care mergem.

Ormeniș.

Ioan Horvat inv.

Partea oficială.

Toate ordinile și circularele, ce se vor publica în partea aceasta a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate conștiențios de către cei vizați.

No. 357—1926.

Amăsurat ord. No. 11042—1926 al Ministerului Instrucțiunii Publice examenele de definitivat încep la ziua de 15 Martie 1926. Pentru candidații din județul nostru aceste examene se vor ținea la școala normală din Deva la data amintită. Se vor prezenta la aceste examene, ducând cu sine extrasul după registrul de inspecții următorii învățători: Veturia David n. Balomiri — Abrud; Nicolae Lupu — Bucium — Poeni; Teodor Drăgoiu — Sohodol — Valea-Verde; Hortenzia Bratu — Cacova; Victoria Sârbu — Gârbova de jos; Aurora Dicu n. Bătăcui — Păgida; Veturia Martin — Rădești; Ieronim Trifan — Sebeș; Ioan Pitic — Micești; Septimia Vancea — Ocna-Mureșului; Eugen Bătăcui — Ciunga; Maria Theis — Heria; Ioan Limbean — Vințul de jos; Saviton Cornea — Vințul de jos; George Nuțiu — Acmariu; Clementina Domșa — Zlatna; Minodora Danciu — Aiud; Mina Hința — Săsciori.

Revizor școlar, *Marian Sasu*.

Către toate direcțiunile școalelor primare și grădini de copii din județ.

Avem onoare a Vă aviza, că în conformitate cu ord. No. 47932, 47933—1925 al Minist. Sănătății și Ocrotirilor sociale s'a trimis prin poștă la adresa D-voastră în mod gratuit, pentru Biblioteca școlară. câte 1 exemplar din broșurile: „*Alcoolismul*” și „*Oftica*”, pe cari le veți trece în Inventarul bibliotecii.

În legătură cu aceasta, Vă rugăm stăruitor a răspândi printre săteni, cunoștințele cuprinse în aceste cărți și noțiunile de profilaxie în combaterea acestor boli, cari pot fi privite ca un adevărat flagel în țara noastră.

Aiud, la 10 Februarie 1926.

Revizor școlar *Marian Sasu*.

ȘTIRI.

* *Toți restanșierii sunt rugați cu stăruință ca să ne trimită de urgență costul abonamentului.*

* *Statele de plată de pe luna Februarie ne-au sosit ordonanșate dela Inspectorat numai în 16 corente. În aceasta zi am și expediat tuturor chitanșele cuvenite.*

* În 13 l. c. s'a ținut ședința Comitetul Asociației noastre județene, în care s'a statorit programul adunării generale din anul corente. Până a se publica acest program aflăm de bine să vestim pe colegi, că adunarea generală din acest an se va ținea la *Abrud* prin *Maiu* ori *Iunie*, cu care prilej se va aranja și o excursiune prin *Munșii-Apuseni*. Amănunte vor urma.

* Din inițiativa unui comitet, s'a organizat la *Sibiu* în ziua de 14 l. c. un banchet festiv în onoarea iubișilor noștri domni inspectori școlari; *Ion Bratu*, *Petre Petrescu* și *Constantin Stan*, cari au fost confirmați inamovibili în postul ce-l ocupă. La acest banchet au participat, prin delegați, membrii corpului didactic din întreagă Regiunea școlară IV *Sibiu*, în număr de peste două sute persoane. A

fost o frumoasă și deamnă manifestație de stimă și dragoste, făcută harniciilor noștri îndrumători ai învățământului, cari prin muncă cinstită și neprecupețită au obșinut răsplata cuvenită.

* Societatea de lectură „*M. Eminescu*” dela liceul „*T. Maiorescu*” din localitate a aranjat în după amiaza zilei de 15 l. c. o ședință festivă în onoarea memoriei marelui patron al liceului. Pe lângă frumoase puncte de cor și bine reușite declamații în limbele: română, latină, franceză și germană s'a mai ținut și o frumoasă conferința despre „*T. Maiorescu*” de către dl. *Rațiu* din cl. VIII liceală.

* Consiliul de administrație al Cooperativei noastre a ținut ședință plenară în ziua de 11 l. c. S-a luat măsurile necesare pentru convocarea adunării generale.

* Tipografia „*Frații Acs*” începând din 15 l. c. și-a luat denumirea de *Tipografia „Corvin”*. Revista noastră și pe mai departe va apărea în această tipografie.

* *Poșta Redacției: Mai multora.* Articolele trimise se vor publica pe rând.

Biblioteca Universității

Cluj

